

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Militarivm Ordinvm Origines, Statvta, Symbola, Et Insignia, Iconibus, additis genuinis

Mennens, Frans

Maceratae, 1623

Ordo Eqvitvm Velleris Aurei apud Burgundos & Austriacos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10718

*Phil. Pin-
gonius in
Descrip.
August.
Taurin.*

festo Annunciationis Deiparæ die, celebrari voluit, legibus itidem ab Amadeo primo Sabaudia Duce postmodum auctis, iuxta tabulas ea de re anno 1434. conscriptas. Igitur & auctor ipse primis huius sodalitiij auspicijs in equestrem catalogum se nuncupans, alios quatuordecim primæ nobilitatis viros, quibus ipse præfideret, in honorem XV. mysteriorum sacratissimæ Virginis connumeravit, statutaque varijs inscripta libellis, quæ à Francisco Sansouino in Origi-

nibus recitantur, vna cum torque singulis donari iussit. Præter ordinis conditorem, commilitones fuere *Amadeus Geneuæ Comes, Antonius Beauuensis, Hugo Chalonijs Arlaj regulus, Almondus Geneuensis, Ioannes Viennensis Franciæ archithalassus, Guil. Gransonius, Guil. Chalomonius, Rolandus Versijus Borbonius, Stephanus Baumeus nothus, Gaspar Mommeurius, Barleus Forastius, Theonardus Menthorus, Amadeus Bonnardus, & Richardus Musardus.*

ORDO EQVITVM VELLERIS
Aurei apud Burgundos & Austriacos.

*Philippus
Comencus
lib. 7.*

Philippus cognomento Bonus Dux Burgundiæ, iure meritissimo auctor magnitudinis Burgundiæ, imperijque Belgici conditor nuncupatus, præter varias virtutes, quæ illum principem exornabant, quæque Boni nomen viuo, mortuoque dederunt, tum ijs rationibus res suas tuebatur, vt opes sine subditorum iniuria amplissimas sibi compararet, ijs splendidissimè ad retinendas hominum voluntates legatis suscipiendis, peregrinis Principibus subleuandis, amicis colendis, ludis conuiujsq. magna cum laude uteretur. Eo in genere fuit hoc augustis-

simum Aurei Velleris collegium, quod suis cum Elisabetha Ioannis Lusitanæ Regis filia nuptijs, mense Ianuario Anno 1430. Brugis Flandrorum instituit, propter amorem, (vt ait in diplomate ea de re condito, & à Ponto Heutero & Florentio Haræo recitato) erga nobilem statum & ordinem dignitatis Equestris, ad gloriam omnipotentis creatoris & redemptoris, laudemq. virginis eius matris, & ad honorem domini Sancti Andreae gloriosi Apostoli, & martyris ad exaltationem fidei, & sanctæ Ecclesiæ, & excitationem virtutum, & bonorum morum. Exemplo vtiq;

*Reu Burgund li. 4.
De initijs
Tumultu
Belgic. li. 2*

Lib. Iudicium c. 6.

Arnold. Merman^o in Theatro suo.

Laurētius Cuperus in rebus Belgicis.

Collare & symbolum ordinis. Franc. Ro- serius 10. 7. cap. 109.

vtiq; Gedeonis fortissimi Israelitarum Ducis, cuius historiā de vellere sicco, rorulentoq; se spectasse innuit Philippus, taperibusq; illis antiquissimis (qui ab eius vique ætate in ordinis huius anniuersarijs & B. Andræ Apostoli festo die in sacello Principum Belgij spectandi exhiberi solent, posteritati testatam reliquit. Et sunt qui Chrysolomali, siue aurei velleris insigne institutum iam olim in sacra Thebæorum Legione floruisse contendunt. In hoc porro totalitium viros nobiles, vita, nomine, armisq; vt loquitur ordinis præses, irreprehensibiles purpuratos accensuit, quorum ipse atq; successores coryphæi essent; quibus singulis togā coccineam laneam (quam filius Carolus Audax Valincenensis comitijs in holosericam commutauit) & aureum torquem inserto paterno emblemate, ignitabuli scintillas ex silice extudentis speciosam attribuit, vnde vellus aureum dependet, post cuiusque mortem rediens ad collegium, vt alij benè merito offeratur. Quem torquē Claudius Paradinus, ita quidē est interpretatus, vt silicibus ferroq; adscriberet, *Anteferit quam flamma micet Velleri pretium non vile laboris*. Quatuor primæ dignitatis officarij Cæcellarius, (cuius munere meritis suis hodie decoratus Antonius del Valle) Thesaurarius, Rex armorum & scriba collegio subministrant.

In quo, huius ordinis Equitum, ex prælio illicitæ fugæ, cæteraque crimina, ac si quæ inter ipsos sunt dissensiones, dijudicantur, absq; pro- uocatione, illo rerum benè gestarum nobili præmio, & gerendarum incitamento splenduerunt omnium, primi, præter Philippum collegij caput, auctoremq; proceres, hisce cognomentis dynastijsq;, & hac serie: *Guilielmus Viennius S. Georgij & S. Crucis Dominus, Reynerus Potius Dominus Rochensis Ioannes Robaisij Dominus, Rolandus Vutkeranus, Hemfrodensis & Herstallensis, Antonius Vergijus, S. Martini Comes, David Bri-*

meus Lignienfis Dominus, Hugo Lanoyus Santensis: Ioannes Gominij Dominus Antonius Tholongienus, Trancensis, Burgundiæ Marecallus, Petrus Luxenburgus, S. Pauli Comes, Ioannes Trimolius, tonuellēsis Dominus, Guilbertus Lanoyus. Villerruallensis, Ioannes Luxenburgus Lignij Comes: Ioannes Villerfius, Lladamensis Dominus, Antonius Croij, & Rentij Dominus, Florimundus Brimaus Masincurtius. Robertus Massemea Dominus: Iacobus Brimeus Grinyensis: Balduinus Lanoyus Molebaifensis: Petrus Bessromontius Charnyensis: Philippus Teruantij Dominus: Ioannes Croijus, Tourensis ad Marnam fluuium: Ioannes Crequij, Dominus, Ioannes Neuschastellius, Montiacuti Dominus. Enimuerò initio Philippus Brugæ aurei Velleris collegio hos XXV interuit sese annueras, deinde tertio post anno, Diuione, xxxi. Equites ad explendum numerum iuxta formulam primæ institutionis At Carolus postea V. eo nomine Cæsar, ob varias prouincias & regna quæ possidebat Ann. 1516. Ordinis Comitij Bruxellæ celebratis numerū vnus & quinquaginta Equitum esse voluit. Siue itaque hoc Philippi fuit consilium, Vellus Gedeonis præ oculis habentis, siue ad splendorem quem spectabat, accomodatè, quosdam, vt Iupiter, sic maiorum minorumque gētium Deos, quibus imperaret, habere cupiebat; siue contra Gallos nouis se societatibus atq; amicitijs firmaret siue Iasonis exemplo Argonautas legeret, quibuscum vt ille in Colchida Velleris rapiendi ergo ad Aetem; sic in Syriam in Tureas proficisceretur; siue quæ alia fuit huius consilij ratio, magno hominum applausu res est excepta, multa que ad ordinem cohonestadum decora sunt adhibita. Quibus rebus id est effectum, vt magna omnium admiratione ordo coleretur, sæpiusque à Philippo inde à Carolo Senatus noui ordinis haberetur. Carolo mortuo cū in gentem peregrinam Mariæ matrimonio res transisset, tum id hominum sermonibus est quæsitum, ad

Petrus à S. Iulianus & Orig. Burgund. c. 28.

Archiducemne, an ad Ludouicum XI. ius collegij transisset. Iam enim Burgundiæ Ducatum Ludouici occuparat, nec nisi ad Burgundiæ Duces iuxta institutionem spectare a societas dicebatur: Maximilianus contra iniuria auferri sibi eum ducatum quærebatur. Ne itaque existimationis apud subditos naufragium facere, huius se collegij principem Maximilianus professus est, Creuecurium, Portiumque, quod Maria deserta ad Ludouicum transfissent, Aurei Velleris insigni adempto, infamiaque damnatos Senatu mouit, nouosque in eum ordinem equites subrogauit. Atque adeo Maximiliani exemplum secuti Austriaci successores, hoc inaurati Velleris institutum, sæpius hodieque frequentant: postremoque ordinis conuentu, seu capitulo, vti loquimur Gandau habitato, Philippo H. Hispaniarum Regi ordinis Principi, auctoritate Summi Pontificis Gregorii XIII. & Philippo III. concessione Clementis VIII. facultas facta est, Equites (qui ferè ex primarijs ditionum suarum, proceribus selecti, & quos vulgò in Hispaniâ *Grandes* vocant, quod tecto capite singulari honoris prerogatiua coram Rege apparere ius est) etiam extra capitulum adlegendi, aliaque multa pro arbitrio ordinandi, non obstantibus conditionum, capitibus, quibus dicti ordinis princeps, equitesque obligantur: quæ sunt numero 94. & quoniam vbique obuia apud Principes, aliasque dignitatis equestris peramantes, eoque apud nobilissimum virum Hebricum Halmalium antiquæ stirpis Equitem Antuerp. sæpius vidimus, studio omisi, ne prolixitate rei lector obrunderetur: cætera nempe apud auctores copiosius passim inuenturus. Guilielmum in primis Filiatrium Episcopum Tornacensem, Ioannem Functionium huius ordinis Cancellarios, Ioannem Meyerum, Franciscum Harduinum, Atuarum Gomezum de Mendoza, Alfonso de Sancta Cruce

Cosmographum regium, Franciscum Sâsouinum, statuta ordinis Aurei Velleris Garterij, S. Michaelis, Annuntiationis Bandæ cæterorumque; ex autographis recitantem, Franciscum Guicciardinum, qui seriem Equitum ad nostra vsque tempora enumerat; nec nõ Guilielmum Mennentium parentem meum piæ mem. qui de hoc ordine opus edidit singulare, & Illustrissimo Principi Carolo Duci Archotano, & Croyo inscripsit.

Richardus Vasseburgenfis iu antiquitatibus Belgicis, meminit vetustissimæ militiæ Cygni nomine illustris, per Saluim Brabonem (à quo Brabantiam dictam volunt nonnulli) excitatæ, quod ordinis sui commilitonibus eius alitis insigne, in concordia, & societatis firmissimæ symbolum attribuerit.

Equites Cygni, & eorum insignia.

O R D O E Q V I T V M Hystricis, apud Aurelianenses.

Carolus Dux Aurelianensis, & Rex Franciæ eo nomine VI. imitatione, siue emulatione Philip. Ducis Burgundiæ ordinem instituit Hystricis in quem genere, & factis nobilissimos adlegens proceres, baltheo equestri aureo cum Hystrice, & simbolo *Cominus*, & *Eminus*, vti tradit Paulus Iouius, inscripto, plerisque condecorauit. Enguerrandus etiam Monstreletus narrat Philippum Burgundiæ Ducem Mense Nouembri 1440. ordinis sui signum Carolo Aurelianensi ex Anglia reuerso (ubi captiuus fuerat, per Anno XXV.) tradidisse cum Mariam Cliuensem, Ducis Burgundiæ materteram duxisset recens, & vicissim Aurelianensem monile sui ordinis, vbi erat Hystrix, illius collo indidisse. Ludouicus deinde eius frater Gallorum Rex XII. vti Dux hæreditarius Aurelianensis, ac proinde Blossorum Comes, symbolum hoc *Vltus auos Troia*, ab Hystrice, cui corona superimposita erat, si-

In Symbolis Heroicis.

Collare ordinis - Ioachimus - Camera-rius in Emblematis, siue Symbolis.

bi